

bo za mladega Topolnika lahek, obilen in trajen kruh.

Žalibog so bile Karličeve tolažbe le prazno, penasto mazilo, ki je umirjalo njega lahkomišelneža in lahkoverni ženski za nekaj časa. Vedno so silile v ospredje prerokbe rajnega Matevža, ki je bil resnega mnjenja, da propadli študent ni za gospodarja in božji blagoslov se ga ne samo ogiblje, ampak beži pred njim!

Na jesen po modernizaciji Bistrega grabna je bila že javna tajnost, da se godi mlademu Topolniku slabše, kakor če bi bil najemnik. Najemnik se lahko preseli z imetjem kam drugam; Karliča pa bodo zbornali in ne bo znal praznih rok in z dvema ženskama kam.

Ljudski glas, božji glas, rek se je ureničil v najkrajšem času v toliko, da je Karlič ni čakal bobna v Bistrem grabnu. Prinesla ga je za Topolnikovino prera-pa Matevževa smrt, vzela ga je noč, ko je bil izvršen družega dne prepis ter prevzem podjetja in imetja od tuje roke.

Novi vodja delniške družbe v Bistrem grabnu je bil toliko obziren in usmiljen, da je pustil obupan ter zapuščen ženski v žagarski kočici nad hišo.

Polom pri Topolnikovih je vrgel staro Cilo na bolniško postelj. Pepca je bila prisiljena pomagati v krčmi, ker sicer bi bila krušna mati brez postrežbe v jedi in pijači. O Karliču ni bilo sluha in ne duha. Vsi so bili mnjenja, da je v zadnjem trenutku posmeknil nekaj v gotovini in se bo že oglasil, ko se bo čutil dovolj varnega pred zasledujočo oblastjo.

Naravnost v pomanjkanju, boleznih, solzah ter obupu so zalotili Cilo ter Pepco tretji božični prazniki, odkar je bil napovedal rajni Matevž razliko med blagoslovom starega Betlehema in gosposkim božičnim drevesom ter študentom in pošteno delavnim kmetskim fantom, ki spada za naslednika na kmetski dom. O, kako so privrele Cili v spomin vse one preroške besede umrlega moža, katere ji je zabičal na sveti večer, ko je postavil sam jaslice v kot. Njena edina želja na tretji prežalostni sveti večer je bila: »Pepca prosi gospoda, naj nama posodi za praznike stari Betlehem, ki sameva v prahu in zapuščenosti na podstrešju.«

Ne v veselje, pač pa v tolažbo jej je bila izpolnitev zadnje božične želje. Pri pogledu na stari Betlehem je zaplakala sicer pretresljivo, a ne obupno. Sveta družina v jaslicah jej je govorila vse drugače nego božično drevo. Vsemo-gočni Bog je stopil na svet na betlehemske livade v največjem uboštvi; ona imenitna, čislana ter od vseh blagorovana Topolnica daje z uboštvom in trpljenjem odrešenemu svetu — slovo. In še nekaj jej je šepetal stari Betlehem: Pod bomo hlevsko streho počivajoče božje Dete je prineslo na svet — odpuščanje — odpuščanje za vse, ki so dobre volje in tudi za njo, ki ni poslušnila napovedi dobrega moža. Uboštvo — odrešenje — odpuščanje... O tem je zasanjala stara Cila med molitvijo

treh delov rožnega venca. Prebudila se je na božično jutro krepko potolažena in vedno znova jo je bodril stari Betlehem: Zveličar ubog na svet, ti kot be-

Januš Golec:

Fuj Polka.

V predvojnih časih ni bila nemškutarija globoko ukoreninjena le po Dravski dolini, Ptujskem polju ter deloma po Savinjski dolini, ampak še prav posebno v krajih ob Sotli ter po Zagorju.

Hrvatski Zagorci so tržili z živino ter svinjami na Gornje Štajersko. Komaj je polukal Zagorec malo med Nemce, je že nemškutaril. Ako je bival par let krog Leobna ali Knittelfelda, doma ni črnil več hrvaške ali slovenske besede.

Nemščina je bila tudi za Hrvate nekaj višjega. Oni, koji je divanil švabski, je bil gospon! Priprostemu in celo zagorskemu narodu so bili vsi oni, ki so se vračali v domovino kot izdajalci materinščine, trn v peti. Ljudje so brili nočce iz nemškutarjev na tihem, večkrat prav očito.

Žučkov Petrek iz Babjega sela je čutil v sebi poklic za nekaj več, nego je običajna zagorska beda. V Knittelfeldu jo je mahnil in se začel uriti za mesarja. Ob večjih praznikih je rad pogledal domov, a seve je kmalu metal zagorščino ter nemščino v eno torbo. Ko je bil prost mesarskega uka, je domači jezik popolnoma zatajil. Ker je bil bolj brihten ter zanesljiv, so si ga izbrali gornještajerski mesarji in pre-kupci za nakupovalca svinj med Hrvati in Slovenci ob Sotli.

V dostojanstvu stalnega nastavljenca je bil še vse kaj družega nego poprej. Obleden je bil strogo zgornještajersko. Za zelenim klobukom: metlasti »gamsbart«, jopič z zelenimi našivi, na traku, ki je držal preko prs skupaj obe naramnici napis: Hoch die Berge! (Živele planine!) In hlače, oh te Petrekove hlače, so bile iz usnja, kazal je gola kolena in pri šlicu so bile na dva gumba, ali kakor so jih imenovali pri nas na — polko! Gamsbart, polka hlače, gola kolena, v roki palico z zakrivljenim ročajem iz jelenovega roga in pri tej opremi pa na kvišku potegnjena — preklasto suha postava Žučkovega Petreka. Še nema živina je bulila v to švabsko prikazen in kako bi se jej ne čudili ljudje s pametjo!

Ni kupil Žučko dveh trajb svinj, je že bil — Polka Peter. Jezil se je sicer na ta prekrst, vendar namišljeno usiljenega nemškutarskega prepričanja ni pustil v obleki, še manj v besedi. Dasi je imel polno posla z najbolj priprostim narodom, je dajal na vsa vprašanja odgovore v jodljajoči nemščini. Drugi so kresali z njim obsoletščino; Polka Peter se je spakoval v gornještajersčini in postal baš radi nemškutarije še bolj smešen nego radi neprikladne noše.

račica v večni Betlehem, kjer se veseli njegovega nad vse blaženega blagoslova tvoj dobri mož prerok — rajni Matevž Topolnik!

Pred nekaj desetletji je bilo po zakotjih ob Sotli težko dobiti kako žago na vodni pogon. Kmet, ki je rabil brune ali deske, si je najel zagorske žagarje. Prišlo jih je navadno pet. Najprej so za prežaganje določene hlode obtesali na štiri ogle. Nato so jih z rdečo barvo požnorali po dolgem, kakor so se pač razžagovali. Hlod so postavili pošev na kvišku, ga na sredini pritrdili, istotako spodaj podprli z drogi in se lotili žaganja. Vodja žagarjev je stal na hlodu in vodil žago, spodaj pod hlodom so vlekli rezilo štirje. Ko je bila polovica dožagana, so hlood obrnili in razparali še drugo polovico. Delo je bilo v primeri z moderno žago počasno ter mučno, a je imelo tudi svojo solnčno plat. Ubogi Zagorci so zaslužili in bili priljubljeni po štajerski strani, ker je bil navadno vodja žagarjev zgovoren, šaljivec in sploh zabaven človek. Poleg plače od klafre so bili pri dobri hrani in obilni pijači, ker se je vršila štera žaganja v toplejšem letnem času.

Debelakov dom tik ob Sotli na Štajerskem je bil glede imovine za spodnje kraje prava trdnjava. Radi tega so najeli Debelakovi nečega dne hrvatske žagarje in štajerske terice obenem. Pri debelem hrastu na dvorišču je bila sušilnica za lan. Krog mogočnega hrasta so postavili v krog stope za trlice. Žagarji so obdelovali s sekirami hloodove nekoliko proč v senci drugega košatega drevesa.

Debelak je pustil žagati bruna za nove svinjake in izkopati globoko in celo obzidano gnojnično jamo.

Si predstavite kakih dvanajst teric in pet zgornjih Hrvatov na skupnem dvorišču, kak sejm je bil to!

Povrh še povabijo v trenje starejše in posebno jezične ženske, katere nalašč dobro postrežejo, da zaplava imovitost domačije na najbolj valovitih jezikih daleč preko mej domače fare.

Onega prazničnega dne so oblažali pri Debelakovih vsacega, ki je usmerjal korake mimo teric in žagarjev.

Ženske so tekale za moškimi in jim skušale obesiti za klobuk ali na hrbet rep (odpadki pri trenju). To je običajna šala, katere tericam nikdo ne zameri. Ako moški beži pred repom in ga babnice ujamejo, ga celega povaljajo po pezdiju.

Kako tuje dekle ali ženica pa se sploh ne upata blizu, ako slišita ropotanje in klopotanje trlic.

Dan trenja je nekaka poletna ohcet. Veselo razpoloženje prav nič ne poleže, če tudi trpi to nekako praznično opravilo po dva ter več dni, kakor je bilo to na primer običajno pri premožnih Debelakovih.

Sam ljubi Bog si ga znaj, kako je dolgotrpe potegon Polka Peter pozabil na običaje pri trenju.

zakramente in na god. Najčistejše je splavala njegova orlovska duša v brezkončne dalje sreče in blaženosti. Ko je njegovo zemeljsko oko že izgubilo zmisel za svojo okolico ter je njegov duh že zapuščal mlado, komaj 20 letno telo, se je še vedno in vedno povračal med svoje orlovske brate, v telovadnico in na sestanke. Čeprav mlad, je vendar že s srcem zajel vso svojo okolico, kar je nazorno pokazal njegov pogreb. Ob 3. uri popoldne se je pred hišo žalosti na Babnem zbrala velika množica njegovih prijateljev. Z orlovsko besedo se je poslovil od njega v imenu celjske Orlovske podzveze in družine brat dr. Alojzij Voršič, pevski zbor orglarske šole, pomnožen z nekaterimi drugimi pevci, pa je zapel ganljivo žalostinko. Nato se je razvil dolg spreved, v katerem so korakali 4 duhovniki (celjski mestni kaplan g. Granfola, gimnaz. katehet g. Kovačič, lazarist g. Al. Maver eden izmed gg. kapucinov), dalje dve orlovski zastavi in več bratov v kroju. Na pokopališču je po končanih molitvah zopet zapel pevski zbor. S tugo v srcu, ki je v teh dneh večja kot kedaj, se je razšla orlovska družina od groba brata, ki mu je življenje tako lepo okrasila baš orlovska vzgoja.

Ne veste ne ure ne dneva... V soboto, dne 14. decembra ob 8. uri zjutraj je bil v Vojniku pri Celju pogreb po umrli Mariji Rauter. Med drugimi se je udeležil pogreba tudi tukajšnji upokojeni orožnik Adolf Dedič in na čelu spreveda nosil križ z vencem. Ko se je spreved pomikal mimo gostilne Stante, se je Dedič naenkrat zgrudil s križem vred. Pogrebci so takoj položili krsto na tla in mu priskočili na pomoč, da bi ga dvignili. G. dekan Toman, ki je vodil pogreb, mu je dal v silo sveto odvezo, eden izmed gg. kaplanov pa je takoj tekkel po sveto poslednje olje. Med tem so rajnega Dediča prenesli v gostilno Stante in hitro poklicali domačega zdravnika dr. Mikuša. Toda bilo je vse zaman. G. kaplan Ocvirk mu je hitro podelil sveto poslednje olje, nakar je g. Dedič izdihnil. Zadela ga je srčna kap. Spreved se je nato pomikal dalje proti cerkvi. Ta nagla smrt med pogrebom je naredila tako na navzoče kot na tržane silen vtis. Pokojni Dedič je bil mirne narave in povsod priljubljen. Bil je odločno krščanski mož, član Apostolstva in je pogosto prejemal svete zakramente. Zapušča ženo in tri otroke. Dosegel je starost 60 let. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik!

Kmetiskih kuharskih bukvic nima mo več na razpolago. — Tiskarna sv. Cirila.

Trikrat zlata gostija. Višek zakonskega življenja je doživel te dni zakonski par na Madžarskem. Mož in žena sta živela skupaj 147 let v najbolj srečnem zakonu in bi bila skoraj lahko obhajala tretjo zlato poroko. Oba starca sta umrla istega dne. Jubilant je dosegel starost 172 let, njegova žena 164. Njun 116 let stari sin je jokal ob njunem grobu.

Molk vzrok za razporoko. Angležinja je zahtevala te dni ločitev zakona, ker ni spregovoril njen mož celi dve leti niti ene besede. Na razpravi je izpove-

dala, da je ni nikdar poklical po imenu, nikoli je nj peljal v družbo, obnašal se je v hiši kakor bi bil gluho. Ako je prišel k obedu domov, je sedel molče k mizi in ni odgovoril, ako mu je želela žena dober tek. Zvečer je šel spat, zjutraj je ustal in se podal na delo. Zakon, ki je bil prepleten z vednim molkom, ni bil nič kaj veselega. Sodniki so dali ženi prav in so pristali na ločitev.

Odkod je priromal k nam puran? — Najbolj priljubljena jed za božične praznike je puran, oni ptič, kateremu pripisujejo v življenju tako malo razuma, zato se pa veseli tem večje pohvale, ako se kadi pečen na mizi. Malo onih, ki hvalijo puranovo pečenko, zna, odkod je perutnina, ki nam daje tako okusno meso. Mi živimo danes v dobi, ko se pišejo in objavljajo življenjepisi. Opisuje se vse in zakaj bi se ne spomnili za letošnji Božič zgodovine purana. Prvotna domovina purana je južni del Severne Amerike. Starejši pisatelj, ki je rad dobro jedel, je zapisal te-le besede: »Čokolada, puran in ananas (vrtni sad) so tri reči, za koje je dolžan človek dobrega teka zahvalo odkritelju Amerike.« V Italijo je priromal puran leta 1516 kot dragoceno darilo nekega škofa papežu Leonu X. Dolgo časa je ostala pečenka redkost, še le leta 1570 je puran zabeležen v kuharski knjigi papeževega kuharja Bartolomeja Scappi. V Španiji se je ptič kmalu udomačil in se razširil po celi Evropi. Danes ga gojijo po vseh državah in ravno Jugoslavija je ona pokrajina, ki izvaža purane v velikih množinah na Angleško.

Zvonik iz aluminija. V najbolj mirnem mestu Združenih držav v Pittsburgu je stolp protestantske cerkve iz aluminija. Aluminijasti vrh stolpa je 27 metrov visok in postavljen na 60 metrov visoki betonski podstavek. Teža aluminija, ki je v stolpu, znaša 3300 kg.

Cerkev molčanja. V Čikagu je cerkev, kjer ni nikdar slišati človeškega glasu. Celo pridiga se vrši molče. Verniki ne pojejo nobenih pesmi, molitve opravljajo po tihem. To je anglikanska cerkev, ki je posvečena vsem angelom in določena za gluho. Cerkevna občina gluhoobesnih obstoji v Čikagi že 52 let in je bila dolgo brez duhovnika. Sedaj imajo svečenika, kateri do 150 zbranim oznanja blagovest z rokami.

Deset dolarjev za vsako besedo. Kandidat za predsednika Združenih držav pri zadnjih volitvah Smith je napisal za ameriški list članke, v katerih obravnava svoje lastno življenje. Uprava lista mu je izplačala za napisano 80 tisoč dolarjev. Članki obsegajo 8000 besed in je bilo izplačanih za vsako besedo 10 dolarjev.

Železnica, ki vozi samo ob deževnem vremenu. Ena najbolj čudnih železnic na celem svetu je takozvana proga Kashequa, ki vodi po daljnih krajih severoameriške Pennsylvanije in veže obe mesti: Smethport in Backus. Železnica je, kar se tiče denarnih sredstev, v velikih škripcih. Lastnik je neki Kane. Ako se na progi kaj pripeti,

mora plačati in povrniti lastnik iz lastnega žepa. Pred leti so povzročile iskre iz lokomotiv toliko gozdnih požarov, da je sklenil Kane, to-le: Njegovi vlaki smejo voziti v poletnem času le ob deževnih dnevih. Tega sklepa se Kane tudi drži in meščani zgoraj omenjenih mest morajo čakati na dež, ako se hočejo kam peljati z železnico. Kljub temu pa obratuje ta železnica tudi v deževju s takim primanjkljajem, da bo prišla kmalu na boben.

Osiroteli otrok podedoval 200 milijonov Din. Vdova obersta na Švedskem je zapustila štiriletnemu dečku siroti, katerega je posinovila, 200 milijonov Din.

Potomec dezertirjev Aleksandra Velikega. Že dolgo so si belili glave učenjaki s plemenom Marias v Indiji. Živi v sredini džungle in se zelo razlikuje na zunan in po načinu življenja od drugih indijskih narodov. Lase imajo ti ljudje bolj svetle, njihova postava je večja in močnejša, njih obleka in nakit se razlikujeta od sosedov. Ne poznajo zakonske zveze, med deco, ki je med Indijci v navadi. Tudi njihova bivališča kažejo, da so potomci mestjanov. Vsa ta opazovanja so vzbudila v ruskem učenjaku dr. Jaroslavu trditev, da izhaja pleme Marias od dezertirjev (ubežnikov) Aleksandra Velikega. Ko je uničil Aleksander, macedonski kralj (356—323 pred Kristusom) perzijsko kraljestvo, je hitel vedno naprej proti Vzhodu skozi pokrajine današnjega Afganistana in Belučištana v čudovito deželo ob reki Indus. Prodiral je vedno dalje in dalje. Njegovim vojakom se je dozdevalo, da svet nima konca in da jih bo odvedel njihov kralj tako daleč, da ne bodo videli nikdar več svoje domovine. Najprej so vojskovodjo svarili, naj jih ne pelje dalje in končno so se uprli nadaljnjemu prodiranju. Na ladjah se je peljal Aleksander z delom zveste vojske po reki Indus do njenega iztoka v morje, medtem ko so drugi oddelki nadaljevali pot peš ob obeh bregovih. Radi prejšnjega upora je ostalo zelo mnogo Aleksandrovih vojakov v Indiji, ker so znali, da njihov kralj zna sicer pozabiti, a ne odpustiti. Ker se je vojskovodja peljal po reki, je gotovo trpel strogi red med vojaštvom na suhem in je lahko verjeti, da so se nekateri oddelki trajno naselili ob Indusu in niso tvegali dolgega — dolgega povratka v domovino. Iz potomcev teh Aleksandrovih dezertirjev je nastalo pleme Marias. Marsikaj med njimi spominja še danes na makedonske in egipčanske običaje. — Vojska Aleksandra Velikega je obstajala po večini iz Egipčanov.

Amerika gradi največje potniško letalo. Amerika gradi potniško letalo za 260 oseb, ki bo široko 87 m in kojega hitrost bo znašala 250 km na uro.

Severni polet zrakoplova »Zeppelin«. Veliko se je že pisalo, da bo izvršil zrakoplov »Zeppelin« na spomlad raziskovalne vožnje preko severnega tečaja. Predno se bo pa lotil zrakoplov te nevarne vožnje, bo preplul pot iz izhodišča v Friedrichshafnu ob Bodenskem jezeru do Moskve in nazaj. Pri tej vožnji bodo natančno proučili vre-

menske prilike na Ruskem, ki so enake z onimi krog severnega tečaja. Severno-tečajno ekspedicijo zrakoplova bo vodil celemu svetu znani raziskovalec severa — Fritjof Nansen.

Lov hijen v Algiru v Afriki. V pokrajini, ki se razprostira na severozapadu od Konstantina in Mige proti morju, se je ohranil poseben običaj, čigar izvir sega v poganske čase. Je to lov hijen, ki ga priredijo domačini vsako leto na določen pomladanski praznik. Čim ta dan nastopi, se zberejo mladeniči v skupine ter gredo poiskati brloge hijen. Ko skrivališče iztaknejo in se prepričajo, da je hijena res notri, sleče najsrčnejši obleko, v sami srajci vzame nato prižgano bakljo ter se polagoma plazi v brlog. Vhod (rov) je običajno znatno dolg in zelo ozek, izkopan v zemljo. Prvemu sledijo nato še ostali fantje in se plazijo drug za drugim po teh tesnih prostorih. Sleherni pa drži v roki plamtečo bakljo in je brez orožja. Čim hijena v brlogu ustre luč in čuje prihajati lovce, se potegne v najskrajnejši kot, se upre ob steno ter mirno čaka svoje preganjalce. Prvi izmed predrznežev se približa k zverji in ji porine bakljo pod nos in jo z izredno svetlobo nekako preslepi. Nato se pomičejo lovci po rovu nazaj, držeč neprestano bakljo hijeni pred očmi in žival sledi luči. Naposled pridejo na konec rova. Eden izmed družbe pripravi zanjko in čim hijena plani iz rova ter za hip obstane pod uplivom solnčne svetlobe, ji vrže zanjko na vrat, a oster nož ji prestreže spopad, ki bi se neizogibno vnel med hijeno in lovcom. Pisatelj označenih vrstic dodaja: Lovil sem samo enkrat na naveden način, a v drugič tega ne bi storil.

Dolina ob Jordanu v Palestini je na divjih živalih bogatejša kakor si jo običajno predstavljamo. Prepelice je najti povsod, kjerkoli se nahaja setev. Divji golobi, izredno številni na Libanenu, priletijo k Jordanu čez Geneza-reško jezero ter oživljajo pogozdene in duplinaste ravani, katere se razprostirajo proti Samariji in Galileji. Tukaj je videti čaplje, žerjave in sloke. Izmed rupa-ric so zastopani orli in jastrebi. Vrane je videti poedine. Ptice pevk pa je malo, le palestinskih slavcev je mnogo. V zimskem času je opaziti ptice selivke, med njimi celo kukavico, katera se tu in tam oglašča. Ta čas se pojavljajo tudi gazele v dokaj velikem številu. Ta žival je zelo vitkega telesa in jo pridno lovijo. Beduini in okoličani jih gonijo žive vjete na prodaj v mesto. Divji marjasci se držijo v travnatih legah ob reki Jordan v dokaj brojnih tolpah. V južni Palestini na kribovitih črtah proti Mrtvemu morju se je zaredil sinajski kozorog. Obrežja reke pa so si izvolili šakali za svoja kritja. Kar pa je apnenčastega skalovja, tega pa so se polastili netopirji in znatna vrsta raznih glodalcev, med njimi štiri vrste zajcev. Od krvoločnih mačk je najti samo leoparda in leva, a še te bolj redko. Dalje proti puščavi živi ris, jezevec in še druge v vzhodne kraje spadajoče živali.

Setev in žetev nikoli ne prekine. — Sedimo pri topli peči. Zunaj brije bur-

ja — sneženi meteži plešejo po ravninah. In v teh pustih dnevih nam stopajo v spomin oni lepi, solnčni in prijetni poletni dnevi, ki so tudi ta čas zeleni in cvetoči. In prišli smo do zanimivega zaključka: setev in žetev nikoli ne prekine na svetu. Meseca prosinca, ko pri nas prasketa ogenj v peči, imajo žetev v Avstraliji, Novi Zelandiji in v Argentini; svečana in sušca v Vzhodni Indiji in v Gornjem Egiptu; v mesecu travnu na egiptovskih pobregjih, na otoku Cipru, v Siriji, Mali Aziji, Perziji, Mehiki in na Kubi; velikega travna v Algiru, srednji Aziji, srednji Kini, na Japonskem, Texasu in v Floridi; rožnika v Turčiji, na Reki, Italiji, Španiji, na Portugalskem, južni Franciji, Kaliforniji,

Oregonu ter v južnem delu Združenih držav, tudi v mestih Lonisiana, Mississippi, Alabama, Georgija, Carolina, Tennessee, Virginija, Kentucky, Kansas, Arkansas, Utah, Kolorado in Missouri; mes. srpana v podonavskih ozemljih, v Jugoslaviji, Ogrski, Nemčiji, Švici, Franciji, južni Angliji, potem v mestih: Nebraska, Minnesota, Wisconsin, Java, Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, New York, Nova Anglija in gornja Kanada; velikega srpana v Belgiji, Holandiji, Angliji, na Danskem, Poljskem, v ozemljih okrog zaliva Hudsovskega, v doljni Kanadi, Kolumbiji in Maritobi; kimovca in vinotoka na Škotskem, Švedskem, Norveškem in v severni Rusiji; listopada v Peru in Južni Afriki, a grudna v Birnu.

Spomin na škofa Rudigierja.

»Slovenski Gospodar« je objavil v številki z dne 27. novembra 1929 članek o slavnem škofu Frančišku Rudigierju, ki je na slovesu svetnika.

Na težke boje, ki jih je moral vojevati blagi škof, spominjajo tudi zapiski, ki sem jih našel v kroniki šentlenartske župnije v Slovenskih goricah. Naj jih izve tudi širše občinstvo.

Dne 28. julija 1869 so bili zbrani v župnišču v Št. Lenartu duhovniki cele dekanije na pastoralni konferenci. Na predlog tedanjega dekana Jurija Tutek, poznejšega častnega kanonika, so poslali zbrani duhovniki škofu Rudigierju pismo, v katerem izražajo svoje občudovanje nad neustrašenim nastopom za Kristusovo vero in njegovo Cerkev ter mu izrekajo globoko spoštovanje, zahvalo in iskreno sočutje.

Podpisani so dekan Tutek, vsi župniki in kaplani šentlenartske dekanije. Dne 5. avgusta 1869 je prejel dekan Tutek lastnoročno pisano pismo škofa Rudigierja sledeče vsebine:

»Velečastiti, velespoštovani gospod dekan!

Sprajmite, Velečastiti, moje najpri-srčnejšo zahvalo za prijazno sočutje, ki ste ga izrazili v pismu z dne 28. julija, in mi dovolite prošnjo, da sporočite isto zahvalo vsem gospodom, ki so se na pismu podpisali.

O, kako dobro, kako prijetno je, da so si bratje enih misli, kako smo vsi edini v katoliški Cerkvi, četudi živimo daleč drug od drugega in drug od drugega ničesar ne vemo.

Mi hočemo biti zvesti sinovi in vsak po svojem stanu zvesti pastirji naše Cerkve, in sicer tem bolj zvesti, čim hujši so napadi, ki jih je pričakovati. V veri je edina zmaga, ki premaga ves svet.

Ponavljajoč svojo zahvalo, priporočam Vas, Velečastiti in vse sopodpisane gospode varstvu Našega Gospoda in priprošnji njegove brezmadežne Matere.

Line, dne 4. avgusta 1869.

Frančišek Jožef, škof.

Izvirno pismo se hrani v arhivu župnijskega urada pri Sv. Lenartu.

Besede, ki jih je zapisal plemeniti škof, so pač vredne, da se zabeležijo v trajen spomin. Spominjajo me popisa tega blagega škofa v Müller-Gutenbrunovem krasnem romanu »Bil je nekdanj škof«.

Vredno je, da ga vsak čita, spoznal bo, da je to bil res škof nadvse plemenitega mišljenja in vzglednega življenja.

Dr. O. I.

*

Boljševiška zverstva v Mandžuriji.

Priobčil A. K.

Iz Rusije navadno ne dobivamo veljih poročil. Tam teče še vedno kri, slovanska kri... V zadnjem času prihajajo krvave vesti iz Daljnega vzhoda, iz Mandžurije. Ko so prišli boljševiki do oblasti, je tam mnogo ljudi, zlasti zabajkalskih kozakov, zapustilo rusko ozemlje ter so se izselili v Mandžurijo, na kitajsko ozemlje, da bi tam živeli v miru. Kitajci so ruske begunce gostoljubno sprejeli, nakazali so jim zemljo in tako so nastale v Mandžuriji nove ruske vasi.

V sedanjí vojni s Kitajci so se pa deli ruske rdeče armade približali dotičnim naselbinam in so opravili pravo zverinsko delo, kakor znajo le boljševiki. Po listih »Zarja« v Harbinu in »Šan-

gajska Zarja« ponatiskujejo naši ruski listi žalostna poročila iz Daljnega vzhoda.

V noči na 1. oktobra so boljševiški oddelki napadli selo zabajkalskih kozakov v Tenihe, kjer so postrelili vse moške z desetletnimi otroci vred, 62 oseb po številu. V selu Cankir so ustrelili 26 oseb. Sploh so v šestih selih tiste okolice postrelili okrog 150 oseb. Moške so ubijali pred očmi njihovih žen, mater in otrok. Prizanašali pa niso niti ženskam in otrokom: otroke mlajše od 5 let so metali v vodnjake. Ženske so oskrnili in onečastili.

Selo Ust-Urovsk so zažgali, prebivalce pa postrelili. Ženske so metali v vodo in jih v vodi streljali. Otroke so lovili in ravno tako metali v bližnjo re-